

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat - Via Internetconsultatie.nl

Datum

15 mei 2024

Onderwerp

Consultatie Besluit
collectieve warmte

Contactpersoon	E-mail	Pagina
Helen Visser	h.visser@eigenhuis.nl	1/4

Geachte heer, mevrouw,

In het kader van de internetconsultatie Besluit collectieve warmte (Bcw) biedt de Vereniging Eigen Huis hierbij haar inbreng aan. Vereniging Eigen Huis heeft het voorliggende Bcw beoordeeld. Met de focus op de mate waarin de consument wordt beschermd.

Het Wetsvoorstel collectieve warmte (Wcw) en het Besluit collectieve warmte (Bcw) introduceren een nieuwe marktordening en een nieuw stelsel van tariefregulering. Dit leidt tot grote veranderingen met veel impact op huidige en toekomstige gebruikers van warmtenetten. En er zijn er nog veel onzekerheden: Zijn gemeenten in staat weloverwegen keuzes te maken, is er goed zicht op de kosten en de totstandkoming daarvan? Zijn er voldoende aanbieders? Hoe gaat de samenwerking tussen publieke en private partijen? Wat zijn de gevolgen voor de eindgebruiker en is de consument straks goed beschermd tegen de nog steeds bestaande monopoliepositie van het warmtebedrijf?

Voorliggende Bcw biedt eindgebruikers van het warmtenet onvoldoende bescherming

Vereniging Eigen Huis vindt dat het voorliggende Bcw de huiseigenaar als eindgebruiker van het warmtenet onvoldoende bescherming biedt. Voor het draagvlak is het essentieel dat de tariefregulering, betaalbaarheid op korte en lange termijn, de transparantie en keuzevrijheid

Datum	Pagina
15 mei 2024	2/4

op een goede manier zijn ingevuld en voldoende waarborgen voor de consument bevatten. Alleen dan ontstaat er draagvlak onder (beoogde) eindgebruikers voor aansluiting op een warmtenet. Onderstaand lichten wij toe hoe wij tot dit eindoordeel zijn gekomen en geven wij een aantal zaken aan die wij graag terug zien komen in een definitief Bcw of Wcw.

Tariefregulering - betaalbaarheid

Het wetsvoorstel (Wcw) en het Besluit (Bcw) voorzien in een wijziging van de tariefregulering. In 3 fasen wordt overgestapt van de huidige tariefregulering gebaseerd op de gasreferentie (het niet-meer-dan-anders-principe), naar een meer kostengebaseerde tariefregulering. Het verlaten van de gasreferentie en de overstap naar een meer kostengebaseerde tariefregulering heeft op zich de steun van de vereniging, *mits* het de consument voldoende bescherming en duidelijkheid biedt. Het huidige voorstel biedt de consument echter onvoldoende bescherming en duidelijkheid. Wij pleiten voor:

- *Bescherm consument tegen onbetaalbare tarieven*

Als de (efficiënte) kosten van een warmtenet hoog zijn, zullen bij een kostengebaseerd tariefstelsel de warmtetarieven ook hoog zijn. Dit kan leiden tot onaanvaardbaar hoge tarieven. De vereniging waarschuwde hier al voor bij haar inbreng op de consultatie van het wetsvoorstel in 2020¹. In het wetsvoorstel en het Besluit ontbreekt desondanks bescherming voor de consument tegen onbetaalbare tarieven. Ook de Raad van State² en de ACM³ wijzen op het risico van onaanvaardbaar hoge tarieven. Consumenten moeten hier alsnog tegen worden beschermd, bijvoorbeeld door, in aanvulling op de kostengebaseerde tariefregulering, een maximumtarief als bovengrens te hanteren.

- *Beperk tariefverschillen tussen warmtenetten*

Een kostengebaseerd tariefstelsel leidt tot tariefverschillen tussen warmtenetten. Afhankelijk van de kosten kunnen de tarieven per warmtenet dalen of stijgen. Uit onderzoek van TNO blijkt dat de kosten van verschillende warmte-koude-opslagsystemen wel met een factor 5 van elkaar kunnen verschillen⁴. Grote tariefverschillen staan niet alleen de betaalbaarheid in de weg, maar kunnen ook het draagvlak voor aansluiting op warmtenetten (verder) ondermijnen. De vereniging pleit er daarom voor het wetsvoorstel en het Besluit zodanig aan te passen dat grote tariefverschillen tussen warmtenetten worden voorkomen.

¹ <https://www.eigenhuis.nl/nieuws/veh-betaalbaarheid-warmtenetten-grote-zorg-bij-nieuwe-wet>

² Advies RvS Wet collectieve warmte 17 april 2024

³ Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets wetsvoorstel collectieve warmte, <https://www.acm.nl/nl/publicaties/uitvoerbaarheids-en-handhaafbaarheidstoets-wetsvoorstel-collectieve-warmte>

⁴ Review gegevens rendementsmonitor TNO, p. 29, <https://www.acm.nl/system/files/documents/review-gegevens-rendementsmonitor-tno.pdf>

Datum	Pagina
15 mei 2024	3/4

- *Geef duidelijkheid over het tempo van invoering*

Het wetsvoorstel en het Besluit voorzien in een gefaseerde overgang naar een kostengebaseerde tariefregulering. In de Memorie van Toelichting wordt aangegeven dat fase 2 en 3 via Koninklijk Besluit inwerking treden “op het moment dat de ACM over voldoende informatie beschikt”. Hoe lang dat gaat duren is niet duidelijk, terwijl al jaren wordt uitgekeken naar een eerlijker en transparanter tariefstelsel. De vereniging pleit ervoor dat in de Toelichting een ambitieuze en duidelijke termijn voor inwerkingtreding van de verschillende fasen wordt opgenomen.

Aanbod en keuzevrijheid

Om een gefundeerde keuze te kunnen maken tussen aansluiten op een warmtenet of opt-out, moet de huis- of gebouweigenaar beschikken over goede, concrete, begrijpelijke informatie. Ook is het belangrijk dat de consument duidelijk weet wat een opt-out inhoudt en de tijd heeft om hierin een zorgvuldige afweging te maken. Wij pleiten voor:

- *Geef nadere invulling aan de opt-out voor VvE's inclusief een regeling voor financiële tegemoetkoming bij afwijzing van de opt-out.*

Een gebouweigenaar, waaronder een VvE, heeft de mogelijkheid een aanbod van het warmtebedrijf om aan te sluiten niet te aanvaarden (art. 2.25 Wcw); de zogenoemde opt-out. Een VvE die gebruik maakt van de opt-out moet een alternatieve warmtevoorziening voor haar leden realiseren. Voor die alternatieve warmtelevering heeft de VvE weer een ontheffing nodig van de gemeente (art. 4.2 Wcw). Het college kan ontheffing afwijzen als het warmtebedrijf door die ontheffing geen redelijk rendement kan halen of de tarieven significant moet verhogen. Betreft het een ontheffing buiten een warmtekavel, dan kan die geweigerd worden als door de ontheffing een toekomstige collectieve warmtevoorziening moeilijk of onmogelijk wordt. Als ontheffing wordt geweigerd moet de VvE zich waarschijnlijk alsnog laten aansluiten op het warmtenet.

Hoewel beperking van de keuzevrijheid van de VvE wellicht begrijpelijk is vanuit het algemeen belang, is niet voldoende duidelijk wanneer er sprake is van ‘geen redelijk rendement’ of dat ‘tarieven significant verhoogd’ moeten worden. Om willekeur en rechtsonzekerheid te voorkomen, pleit de vereniging ervoor hieraan bij Besluit nadere invulling te geven. Bovendien houdt de beperking van de keuzevrijheid voor VvE's geen rekening met het belang van (leden van) de VvE. Vooral als verplichte aansluiting op het warmtenet tot hogere energielasten leidt voor de VvE(-leden) ten opzichte van het door de VvE beoogde alternatief waarvoor ontheffing is gevraagd, ligt een financiële tegemoetkoming in de rede. De vereniging pleit ervoor dat er een regeling wordt opgenomen die ertoe strekt bewoners actief te compenseren voor nadeel dat zij lijden doordat hen de keuzevrijheid wordt ontnomen. Mogelijk als aanvulling van Wcw (4.2) en/of Bcw (4.1).

Datum Pagina
15 mei 2024 4/4

- *Schrap de mogelijke toepassing van een bandbreedte van minimale en maximale tarieven in het aanbod. Of zorg voor een strenge limiet aan de bandbreedte tussen minimale en maximale tarieven.*

De aansluittarieven op het warmtenet en tarieven voor te leveren warmte zijn essentiële onderdelen van een aanbod. En bepalen voor een groot deel of huiseigenaren de aansluiting aanvaarden. Toch is het mogelijk op basis van het wetsvoorstel (artikel 2.24 lid 2) dat het aanbod geen definitieve tarieven vermeldt, maar een bandbreedte met minimale en maximale tarieven. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een warmtenet dat nog moet worden aangelegd of worden uitgebreid. Deze onzekerheid over de prijs laat zich moeilijk verenigen met de principes van consumentenbescherming, te meer omdat het Besluit geen limiet stelt aan de bandbreedte tussen het minimale en maximale tarief. Vereniging Eigen Huis acht de kans groot dat de huiseigenaren bij een bandbreedte uitgaan van het maximum. Dat kan tot gevolg hebben dat meer huiseigenaren kiezen voor de opt-out. Vereniging Eigen Huis pleit ervoor het wetsvoorstel op dit punt aan te passen door 2.24 lid 2 te schrappen of anders in ieder geval in het Bcw strenge limiet aan bandbreedte tussen minimale en maximale tarief op te nemen.

- *Geef in het Bcw of middels een ministeriële regeling invulling aan een zorgvuldig communicatieproces m.b.t. de opt-out.*

Het wel of niet aanvaarden van een aansluiting op een warmtenet is een ingrijpende keuze. Het 2e lid van artikel 2.25 van het wetsvoorstel regelt dat het warmtebedrijf de gebouweigenaar een, bij ministeriële regeling te bepalen, termijn geeft om gebruik te maken van de opt-out. Het lijkt te gaan om een eenmalige beslistermijn die het warmtebedrijf moet bieden. De vereniging vindt het bieden van een eenmalige termijn onvoldoende bij zo' n ingrijpende keuze. De wetgever moet in het Besluit of de ministeriële regeling nadere invulling geven aan een zorgvuldig communicatieproces m.b.t. de opt-out, waarbij na aankondiging van de beslistermijn over de opt-out ook meerdere herinneringen verplicht zijn.

Tot zover onze inbreng, wij zijn altijd bereid voor een nadere toelichting.

Hartelijke groet,

Helen Visser,

Belangenbehartiger Verduurzaming Vereniging Eigen Huis